

Protestantsko društvo Primož Trubar je pripravilo letošnji izlet v inozemstvo, v Švico. Potovali smo v kar dveh povsem zasedenih avtobusih. Prvi je prišel iz Murske Sobote, drugi je odpeljal iz Ljubljane. Na poti smo bili od 17. do 20. maja. Glavni organizator letošnjega potovanja po poteh reformacije je bil Marko Zore, ki mu gre zahvala, da mu je uspelo kljub okvari avtobusa z zelo natrpanim, vendar domiselnim programom in z ne ravno rosno mlado publiko različnih temperamentov in nazorov, izpeljati pot v skoraj enoglasno zadovoljstvo vseh.

Naslednja dva moža, tudi naša člana, dr. Mihael Glavan in dr. Marko Kerševan pa sta bila tako rekoč duša našega vandranja. S svojim znanjem in vedenjem o reformaciji ter o ohranjanju njenih sporočil v pisni knjižni obliki sta bogatila naše skromno poznavanje protestantizma in bibliofilije. Predavala sta nam v avtobusih, med vožnjo, tako da smo si ju »izposojali« iz enega vozila v drugo. Predvsem Marko Kerševan pritegne s svojim načinom govora in s temperamentnim poudarki morebiti celo zaspane poslušalce. Ob dolgi vožnji, čeprav po nadvse očarljivi pokrajini, ki je spreminjala svoje lice in ponujala podobnosti z našimi slovenskimi predeli ob morju, med Alpami in celo med dolenjskimi griči, je bila živa beseda obeh predavateljev, vsaj po mojem mnenju, imenitna spremljava vizualnemu spoznavanju.

Prvi popoldan našega druženja smo prispeli po dolgovezni in nič kaj zanimivi vožnji po padski nižini – slikovita italijanska srednjeveška mesta so skrita avtomobilskim potnikom – do prvega prenočišča v kraju Lecco, severno od mesta Bergama. Rano zjutraj naslednjega dne smo nadaljevali pot po kantonu Ticino in v naglici nabrali nekaj vtisov o mestu Lugano ob istoimenskem jezeru. Lugano je le eno izmed premnogih mondenih turističnih naselij, ki se bohotijo ob neverjetnih vodnih bogastvih švicarskih jezer. Najlepša mesta ležijo navadno v dolinah, obdanih z gorovji ali hribi, obrasla so s peštrim rastlinjem in z do skrajnosti negovanimi nasadi, plodovi dela človekovih rok; prepletajo jih ulice z bleščečimi starimi stavbami in prepojena so z blagostanjem sedanosti. Turist, ki vsaj nekoliko pozna srednjeevropsko arhitekturno zapuščino, ve, da je ta komaj preživela v zgodovini nešteti vojn in spopadov in je zato vsa zakrpana ali celo popačena. Taisti turist v Švici, v deželi brez vojn, kjer so stavbe romanike, gotike, pa baroka take, kot bi bile postavljene in izklesane včeraj, težko verjame svojim očem, pa naj popotuje po predelih nemško, italijansko ali francosko govoreče Švice.

Z Lugana smo se obrnili proti Luzernu, ki se razprostira ob istoimenskem jezeru in ob bregovih reke Reuss. Prehodili smo znamenit most Kappelbrucke iz 14. stoletja, se sprehodili po starem mestnem jedru ter odkrili čudovit kulturni center, katerega 30 metrska konzola objekta lebdi kot oblak brez podpore nad vodno gladino. Center je zasnoval francoski arhitekt Joel Noel. / Morda bi prav ob tem »odkritju« lahko dodala misel: večina vodičev naših potovalnih agencij vzorno opozarja turiste na znamenitosti iz preteklih obdobij, veliko premalo pozornosti pa namenjajo ustvarjalcem in stvaritvam sodobnosti, ki jih bo pa čas zavaroval pozabe.

In morali smo pohiteti naprej proti Zurichu. Po krajšem sprehodu po trgovskem središču s prebogato ponudbo in z visokimi cenami smo se odpeljali v hotel na obrobju mesta.

Vreme nam je bilo naklonjeno vse dni. Zato smo toliko lepše doživljali sobotni dopoldan v mestu reformatorja Zwinglija in njegovega naslednika ter Trubarjevega sodobnika Bullingerja. Stolovala sta v stolnici Grossmunster, ob kateri je danes Zwinglijev spomenik, v bližini pa je tudi Teološka fakulteta. V okviru te fakultete deluje Inštitut za zgodovino švicarske reformacije. Predstavniki našega društva dr. Marko Kerševan, dr. Božidar Debenjak

in dr. Mihael Glavan, ki so hkrati ugledni znanstveniki in akademski profesorji, ter Marko Zore so se sestali z predstavnicjo inštituta, da bi z osebnim kontaktom poglobili sodelovanje s področja protestantike. Ob tej priliki je prof. Kerševan povabil Švicarje v Ljubljano na simpozij o Trubarju, ki ga ob njegovi petstoti obletnici rojstva pripravlja SAZU in jih pozval k sodelovanju v našem znanstvenem revijalnem tisku. Govorili so tudi o morebitni izmenjavi predavateljev na različnih simpozijih, ki jih prihodnje leto nameravajo organizirati razne verske in posvetne institucije tako pri nas kot v tujini. Simpoziji o Trubarju, reformaciji in o protestantizmu bodo predvsem tudi v Nemčiji. Zavedati se namreč moramo, da je Trubar za Nemce danes pomemben mož, brez katerega si ne morejo predstavljati protestantizma, zlasti ne v Rothenburgu na Tauberi, ne v Kemptnu in Urachu, kaj šele v Tübingenu. Toliko bolj bi kazalo, da bi se ob praznovanju obletnice mednarodno tako pomembne osebnosti kot je Trubar, zamislila tudi slovenska vlada. Nihče, ki se do današnjega dne ukvarja tako ali drugače s pripravami na predsedovanje Uniji, še namreč ni omenil, da bi Slovenci morali dokazati svojim sopotnikom v Evropski uniji, da smo postali Evropejci v današnjem pomenu te besede že pred petsto leti s prevodom Biblije ter utemeljevanjem svobode veroizpovedi in duha. S Trubarjem bi se gotovo lahko umestili na vse zemljevide sveta prej in pravilneje kot se bomo s še tako potrebnimi protokolarnimi objekti.

Bolj posvetne narave je bila popoldanska vožnja mimo Berna do slikovite utrjene vasice Gryereses, poznane po francoskem siru enakega imena. Pred trdnjavo smo zgrešili pot in tako videli nekaj manj polikanih kmečkih gospodarstev. Pokrajina je postajala vse bolj ravna in nekako prav nič švicarska, dokler se nismo dobesedno zrinili v samo mesto Ženevo. Ustavili smo se pri mostu Mont Blanc na izteku Rone v jezero, se sprehodili po starem mestnem jedru, ki je na griču s stolnico sv. Petra in je odprta po vzoru vseh protestantskih cerkva le ob določenih urah dneva ter končali ogledovanje tega dne ob veličastnem spomeniku reformacije. Je eden največjih v Evropi. In naposled vožnja do prenočišča, ki je bilo tokrat v Franciji. Policija in cariniki na meji so že odslužili svoj delavnik in pustili za zamudnike odprte zapornice. Tod nimajo Schengena in vse prevečkrat bedasto poenotenih predpisov za vsako stvar kot sicer v Evropski uniji.

Za ogledovanje Ženeve, tega lepega in bogatega mesta, gostitelja nešteti svetovnih in evropskih političnih, humanitarnih in kulturnih organizacij ter ustanov, bežnemu popotniku zmanjka časa. Zato je še tako skrbno načrtovan ogled le vtis o tem, kaj bi popotnik lahko spoznal in doživel. Pa vendar – v brezhibno urejenem parku palače Združenih narodov, ob nabrežju jezera, smo po naključju ugledali bronasti kip konja slovenskega oblikovalca Oskarja Kogoja. V bogato zbirko tamkajšnjih skulptur je prišel kot darilo predsednika republike Milana Kučana in predstavnika Slovencev pri Združenih narodih Antona Beblerja.

Slovo od Švice. Dolga vožnja z avtobusom po francoskih Alpah do smučarskega središča Chamonix. S pogledom iščemo vrh Mont Blanc in kmalu zatem zapiramo oči v predoru istega imena. Spuščamo se po cesti med vršaci v dolino in se vračamo med polja, tudi riževa, ob dolgi in umazani reki Pad. Dan tone v turobno sivi večer. Na svidenje na naslednjem izletu prihodnje leto.

Ala Peče